

РОЗГЛЯНУТО
на засіданні педагогічної ради
Протокол № 1
від 30.08 2023р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор комунального закладу
професійної (професійно-
технічної) освіти «Київський
професійний коледж

АВРАМЕНКО
[Signature] 2023

ПОЛОЖЕННЯ
про методи релевантності, надійності, прозорості, та об'єктивності
оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти комунального
закладу професійної (професійно-технічної) освіти
«Київський професійний коледж артдизайну»

I. Загальні положення

У відповідності до Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти в комунальному закладі професійної (професійно-технічної) освіти «Київський професійний коледж артдизайну» діяльність педагогічного колективу коледжу спрямована на забезпечення фундаментальної наукової, загальнокультурної та практичної підготовки фахівців за обраною спеціальністю та професіями. І моніторинг професійної освіти – це один зі шляхів забезпечення її якості через відстеження показників успішності, виявлення причин невідповідності фахової підготовки заданим параметрам і прийняття на цій основі коригувальних рішень.

Моніторинг дозволяє розв'язати проблему одержання оперативної інформації, виявлення змін, які відбуваються у професійному полі, та факторів, що їх зумовлюють. У рамках моніторингу проводиться виявлення й оцінювання рівня професійно значимих якостей, знань, умінь і навичок майбутніх фахівців та кваліфікованих робітників. Даний механізм забезпечує зворотній зв'язок фактичних результатів готовності до самостійної діяльності випускників педагогічного коледжу та їх відповідності вимогам сучасності.

Моніторинг сприяє повноцінному професійному розвитку всіх суб'єктів підготовки, удосконалює їх майстерність, реалізовує творчий потенціал, робить оптимальною взаємодію. Мета моніторингу – забезпечення якості професійної підготовки вчителя згідно з вимогами нормативних документів освітньої галузі.

Контроль у загальній системі моніторингу якості освітнього процесу відіграє значиму роль щодо визначення:

- рівня професійної підготовки здобувачів освіти першого курсу;
- якості професійної компетентності та освіченості здобувачів освіти;
- рівня дослідницької компетентності здобувачів;
- рівня задоволення запитів та інтересів здобувачів освіти;
- якості академічної підтримки здобувачів освіти;
- динаміки рівня навчальних досягнень здобувачів освіти;
- рівня нормативного, інформаційно-методичного забезпечення освітнього процесу, якості управління ним;
- якості викладання за об'єктивними критеріями, партнерської взаємодії всіх учасників освітнього процесу, ефективності методик і технологій професійного навчання;
- валідності та прозорості засобів діагностики, об'єктивності вимірювання й оцінки навчальних досягнень студентів;
- дотримання вимог академічної доброчесності;
- рівня безпеки освітнього середовища, дотримання норм охорони праці та безпеки життєдіяльності;
- реалізації прав і можливостей на здобуття освіти особами, що мають особливі освітні потреби.

Внутрішня система забезпечення якості освіти в коледжі передбачає наявність таких видів контролю:

- Вхідний контроль проводиться на початку навчання в коледжі з метою виявлення рівня підготовки, необхідного для засвоєння конкретної окремої дисципліни та надання практичної індивідуальної допомоги здобувачам освіти у поповненні й поглибленні необхідних знань.

- Поточний контроль, який включає: оцінювання рівня навчальних досягнень студентів на заняттях, отримання ними поточних оцінок; тематичне оцінювання з дисциплін загальноосвітнього циклу. Його основна мета – забезпечення зворотного зв'язку між викладачами та студентами у процесі навчання, забезпечення управління навчальною мотивацією студентів.

- Семестровий контроль проводиться у формах семестрового екзамену, диференційованого заліку або заліку з конкретної навчальної дисципліни в обсязі навчального матеріалу, визначеного навчальною програмою, і в терміни, встановлені навчальним планом.

Оскільки контроль підпорядковується меті, то залежно від дидактичної мети розрізняють його види, зокрема:

1. Попередній контроль здійснюється з діагностичною метою перед вивченням нової теми або на початку заняття, семестру для з'ясування загального рівня підготовки студентів із дисципліни, щоб намітити організацію їх навчально-пізнавальної діяльності.

2. Поточний контроль використовується в повсякденній навчальній роботі. Його суть полягає в систематичному спостереженні викладача за навчальною діяльністю здобувачів освіти на занятті, його мета – отримання оперативних даних про рівень знань і якість навчальної роботи, вирішення завдань управління освітнім процесом.

3. Періодичний контроль передбачає виявлення й оцінку знань, умінь і навичок студентів, засвоєних на кількох попередніх заняттях, з метою визначення, наскільки успішно вони володіють системою знань, чи відповідають ці знання програмі.

4. Різновидом періодичного контролю є тематичний контроль, що полягає в перевірці та оцінюванні знань студентів із кожного розділу чи великої теми, і спрямований на те, щоб кожен із них належно засвоїв кожен тему конкретної дисципліни.

5. Підсумковий контроль має на меті з'ясування рівня засвоєння студентами навчального матеріалу в кінці навчального року або по завершенню вивчення навчальної дисципліни та проводиться у формі заліків, екзаменів.

6. Комплексний контроль передбачає перевірку рівня засвоєних знань, умінь і навичок, необхідних для формування загальних або спеціальних компетентностей з кількох суміжних дисциплін, що забезпечує комплексний підхід до формування світогляду майбутнього вчителя за обраною спеціальністю, додатковою спеціалізацією. Поєднання різних видів контролю забезпечує управління й ефективність освітнього процесу, його професійну спрямованість, можливість більш раціональної й послідовної реалізації

індивідуальної навчальної траєкторії кожного студента і, як результат, – якість освіти в цілому.

Отже, контроль і оцінка рівня знань, умінь і навичок здобувачів освіти, їх компетентностей і навчальних досягнень є обов'язковим компонентом освітнього процесу, що визначає його результативність і забезпечує управління ним. Варто пам'ятати, що головна мета контролю – забезпечення ефективності освітнього процесу шляхом приведення компетентностей майбутніх фахівців відповідно до програмних результатів навчання за освітньо-професійними програмами, самостійного застосування ними здобутих знань на практиці у стандартних і нестандартних педагогічних ситуаціях, умовах розширеного професійного простору; стимулювання навчальної діяльності; формування у студентів прагнення до самоосвіти, самовизначення й самоактуалізації в обраній професії.

Контроль знань складається із трьох компонентів:
перевірки – виявлення рівня знань, умінь і навичок;
оцінки – вимірювання рівня знань, умінь і навичок;
обліку – фіксування результатів у вигляді оцінок у журналах, відомостях, інших облікових документах.

Отже, перевірка знань, умінь і навичок здобувачів освіти – це складова контролю за якістю освітнього процесу. Слід зазначити, що перевірка – це система дій і операцій для контролю за засвоєнням знань, умінь і навичок, формуванням професійно значимих якостей майбутніх фахівців, їх компетенцій.

Провідними завданнями контролю є:

- виявлення готовності студентів до сприйняття, усвідомлення та засвоєння нових знань;
- отримання інформації про характер самостійної роботи здобувачів освіти у процесі навчання;
 - визначення організаційних форм, методів і засобів навчання;
 - виявлення ступеня правильності, обсягу та глибини засвоєння студентами знань, формування навчальних і педагогічних умінь. Контроль у освітньому процесі виконує такі функції: - освітня (зворотній зв'язок, виявлення та коригування результатів, співставлення знань тих, хто відповідає та слухає; обґрунтування);
 - виховна (виховує свідому дисципліну та професійний обов'язок);
 - розвивальна (розвиває логічне та професійне мислення, аналітичні здібності);
 - стимулююча (підготує до дії (самоосвіти, самовдосконалення, самоактуалізації у професійному полі));
 - діагностична (визначення рівня недоліків, причин);
 - оцінювальна (об'єктивне оцінювання впливає на краще навчання);
 - управлінська (на основі результатів коригується подальша робота);

- методична (удосконалює методичну грамотність, педагогічну техніку, формує культуру взаємодії учасників освітнього процесу, стиль педагогічної діяльності).

Таким чином, контроль важливий не лише для діагностики рівня навчальних досягнень студентів, їх професійного зростання, а й для вдосконалення методики викладацької діяльності. Слід наголосити на тому, що контроль також повинен бути ефективним. І саме правильна організація контролю забезпечує його ефективність. При цьому важливо акцентувати увагу на:

- тривалості проведення контрольних заходів, їх частоту, послідовність;
- характері й формах самостійної роботи студентів (індивідуальна, групова; репродуктивний, творчий);
- використанні дидактичних і технічних засобів навчання, інформаційних технологій, інноваційних форм;
- поєднанні методів контролю й самоконтролю (усна, письмова, тестова перевірка тощо);
- фіксуванні й оформленні даних контролю освітнього процесу;
- використанні сучасних стратегій, рекомендованих концептуальними засадами Нової української школи;
- мотивації майбутнього вчителя до підвищення рівня освіченості;
- формуванні компетентностей, необхідних для успішного розв'язання професійних завдань. Вимоги до проведення контролю:
- індивідуальний характер контролю успішності;
- систематичність контролю;
- достатня кількість даних для оцінки;
- дотримання об'єктивності під час оцінювання рівня навчальних досягнень;
- єдність вимог до оцінювання знань студентів;
- оптимізація контролю успішності;
- гласність контролю;
- всебічність контролю;
- тематична та професійна спрямованість контролю; - дотримання етичних норм;
- академічна доброчесність.

Найбільш простими та водночас ефективними шляхами досягнення ефективності контролю є:

- наявність системи та правильна організація контролю;
- дотримання вимог до проведення контрольних заходів;
- урахування рівня досягнень студентів.

Оцінювання знань майбутніх фахівців – це визначення й вираження в умовних одиницях (балах), а також оціночних судженнях рівня їх ЗУН, професійних компетентностей відповідно до вимог програм навчальних дисциплін. Об'єктом оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти є ЗУН.

досвід самостійної та творчої роботи, досвід емоційно-ціннісного ставлення до педагогічної дійсності, усвідомлення професійної значимості здобутих знань. Для забезпечення високої якості підготовки фахівців у педагогічному коледжі здійснюється самостійна робота студентів, яка організовується та координується педагогічними працівниками, що відповідають за викладання навчальних дисциплін. Тому загальна система контролю включає і контроль за самостійною роботою студентів. Важливо також урахувати необхідність формування соціальних навичок майбутніх фахівців, зокрема: - уміння працювати в команді, встановлювати правила співпраці, розподіляти функції; - поважати думку інших, бути толерантним, приймати багатоманітність; - брати відповідальність за прийняті рішення, якісно виконувати професійні обов'язки; - створювати безпечне й ефективне освітнє середовище тощо. Тому поряд із традиційними інструментаріями контролю слід використовувати стратегії НУШ, а саме: колективні творчі справи, групові проекти, колажі; створення лепбуків, буклетів, «карт знань», «дерева рішень», «асоціативних кущів»; проведення інтелектуальних розминок, тренінгів, ділових ігор, лабораторій досвіду, дискусій, практичних вправ: «передбачення в команді», «кубування», «шкала оцінювання», «мозкова атака», «обери позицію» та інші, які забезпечують перевірку набутих знань, здатність їх використовувати на практиці. Отже, контроль – значима складова освітнього процесу. Він повинен бути оптимальним, систематичним, різнобічним, спрямованим на встановлення рівня досягнень здобувачів освіти, програмних результатів, професійних компетентностей і забезпечення якості освіти в цілому.

II. Основні засади контролю та оцінювання рівня навчальних досягнень

2.1. Форми, методи, засоби контролю повинні відповідати студентоорієнтованому підходу.

2.2. Засоби контролю повинні стимулювати майбутнього вчителя до відповідальності, самостійності, актуалізації в обраній професії.

2.3. Для досягнення мети освітньо-професійних програм заходи моніторингу професійної освіти повинні стати одним із шляхів забезпечення її якості через відстеження показників успішності, виявлення причин невідповідності фаховим параметрам, прийняття коригувальних рішень.

2.4. Застосування критеріїв оцінювання повинно бути прозорим, професійноорієнтованим як у межах усього освітнього процесу, так і кожного освітнього компоненту.

2.5. Оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти із загальноосвітніх навчальних дисциплін урегульовано такими документами:

2.5.1. Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 13.04.2011 № 329.

2.5.2. Орієнтовні вимоги оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 21.08.2013 № 1222.

2.6. Критерії оцінювання начальних досягнень здобувачів освіти із навчальних дисциплін, які формують загальні та спеціальні компетентності, розробляються викладачами, є складовою частиною робочої навчальної програми та затверджуються на засіданнях відповідних циклових комісій.

2.7. Інструментарій контролю повинен базуватися на засадах гласності й академічної доброчесності.

2.8. Розподіл оцінок за темами (змістовими модулями) навчальних (робочих) програм дисциплін повинен бути збалансованим, достатнім для якісного оцінювання навчальних досягнень студентів. III Форми, методи, засоби контролю

3.1. Засоби контролю повинні бути спрямовані на виявлення рівня сформованості загальних і спеціальних компетентностей згідно з ООП.

3.2. Методи оцінювання повинні бути релевантними (актуальними, вагомими), об'єктивними, надійно забезпечувати визначення рівня досягнень студентів, їх досвід емоційно-ціннісного ставлення до навчання, оволодіння навичками самостійної роботи, інноваційної (творчої, дослідницької) діяльності.

3.3. Інформація про контрольні заходи повинна бути доступною для здобувачів освіти.

3.4. Заходи контролю повинні бути різноманітними, у тому числі й різнорівневими.

3.5. Для різнорівневих видів завдань, зокрема й самоконтролю, повинні бути чіткі критерії оцінювання в межах кожної навчальної дисципліни, що розглядаються й затверджуються на засіданнях циклових комісій.

3.6. Форми контрольних заходів і критерії оцінювання повинні відповідати Положенню про організацію освітнього процесу.

3.7. Контрольні заходи повинні проводитися з урахуванням засад Положення про академічну доброчесність.

3.8. Заходи контролю навчальних досягнень здобувачів освіти повинні реалізовувати завдання внутрішньої системи забезпечення якості освіти в коледжі.

IV Система оцінювання

Загальна система оцінювання знань, умінь і навичок здобувачів освіти в педагогічному коледжі

ВИМОГА 1 : Наявність відкритої, прозорої і зрозумілої для здобувачів освіти системи оцінювання їх навчальних досягнень

КРИТЕРІЙ 1: Здобувачі освіти отримують від педагогічних працівників інформацію про критерії, правила та процедури оцінювання навчальних досягнень

КРИТЕРІЙ 2: Система оцінювання в коледжі сприяє реалізації компетентнісного та студентоорієнтованого підходів до навчання

КРИТЕРІЙ 3: Здобувачі освіти вважають оцінювання навчальних досягнень справедливим і об'єктивним

ІНДИКАТОР 1: Частка здобувачів освіти, яка отримує вичерпну інформацію щодо критеріїв оцінювання

ІНДИКАТОР 2: Частка викладачів, які застосовують систему оцінювання, спрямовану на реалізацію компетентнісного підходу

ІНДИКАТОР 3: Частка здобувачів освіти, які вважають оцінювання результатів їх навчання справедливим і об'єктивним

МЕТОД ОТРИМАННЯ ІНФОРМАЦІЇ 1: Спостереження за проведенням навчального заняття, видів практики

МЕТОД ОТРИМАННЯ ІНФОРМАЦІЇ 2: Опитування здобувачів освіти та роботодавців

ДЖЕРЕЛО ОТРИМАННЯ ІНФОРМАЦІЇ: Висновок за результатами спостереження

ДЖЕРЕЛО ОТРИМАННЯ ІНФОРМАЦІЇ: Аналіз анкет здобувачів освіти

РІВЕНЬ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: - високий, - достатній, - вимагає покращення, - низький